

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การตีความมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาท	
ผู้เขียน	นายปฏิภาณ มะวงส์ไว	
ปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พุทธศาสนศึกษา)	
คณะกรรมการที่ปรึกษา	ผศ. ดร.สยาม ราชวัตร	อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
	อ.ดร. สมหวัง แก้วสุฟอง	อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา การตีความมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาท เพื่อการวิเคราะห์อัตลักษณ์ความเป็นความมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาท และอัตลักษณ์ในการใช้ความเป็นมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อแก้ไขปัญหาสังคมเป็นงานวิจัยเชิงเอกสารและนำเสนอโดยการพรรณนา

ผลการศึกษาพบว่า อัตลักษณ์ความเป็นมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาทมีด้วยกัน 2 ประเด็นคือ (1) พระพุทธศาสนาเกิดขึ้นมาเพื่อเปลี่ยนแปลงสังคม เพราะพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งการพัฒนาตนเองและเข้าถึงอุดมคติของพระพุทธศาสนาได้ในขณะที่ยังมีชีวิตอยู่โดยการสร้างความตื่นรู้ให้เกิดขึ้นแก่บุคคล (2) หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาให้ความสำคัญกับสังคมเช่นกัน ดังเห็นอย่างชัดเจนจาก สังคโลวาทสูตร ซึ่งกล่าวถึงหลักทศ 6 ถือเป็นหลักธรรมที่สร้างคุณธรรมของบุคคลและคุณธรรมต่อบุคคลอื่นให้เกิดขึ้นพร้อมกัน

ส่วนอัตลักษณ์ในการใช้ความเป็นมิติทางสังคมในพระพุทธศาสนาเถรวาทเพื่อแก้ไขปัญหาสังคม มีสองประเด็นคือ (1) สร้างภูมิคุ้มกันให้กับตนเอง คือ การมีศีลทั้งในระดับของพระภิกษุและคฤหัสถ์ และการปฏิบัติทางจิตวิญญาณ คือการภาวนา ซึ่งจะเกื้อกูลให้บุคคลมีภูมิคุ้มกันตนเองที่ดี (2) การปฏิบัติเพื่อประโยชน์สังคม คือการรู้จักบทบาทหน้าที่ของตนเองในสังคมคือ บทบาทในฐานะของพระภิกษุ และบทบาทในฐานะของคฤหัสถ์ และการน้อมนำหลักธรรมมาปฏิบัติเพื่อสังคม เมื่อบุคคลรู้จักหน้าที่ของตนเองก็ต้องปฏิบัติหน้าที่นั้นด้วยธรรม

Thesis Title	Interpretation of Social Dimension in Theravada Buddhism
Author	Mr. Pathipan Mawongwai
Degree	Master of Arts (Buddhist Studies)
Advisory Committee	Asst. Prof. Dr. Sayam Ratchawat Advisor Lect. Dr. Somwang Kaewsufong Co-advisor

ABSTRACT

The aim of the thesis is to study the interpretation of the social dimension in Theravada Buddhism and to find the identity of social dimension in Theravada Buddhism also to apply such identity in solving social problems. It is a documentary research presented in a descriptive way.

From the study, it was found that the identity of social dimension Theravada Buddhism is twofold. Firstly, Buddhism is for social reform in the sense that Buddhism encourages people toward self-development and one can reach the ultimate mindfulness and contentment while one is still alive. Secondly, Buddhist teachings pay attention to social dimensions as, for example, found in *Sigālovāda-sutta* which refers to six quarters as the ethical codes that people should practice in reciprocal way.

In the respect of solving social problems, Theravada Buddhism proposes two resolutions. Firstly, to have oneself well-protected can be made by observation of the precepts, for monk or layman, depending on one capacity, also to cultivate mental development by practicing meditation which can cause one to be well-protected. Secondly, to devote oneself to social benefit, one has to realize one's role in society, such as monk's or layman, then apply the appropriate role for oneself according to the Buddha's teaching, practice with perseverance and sincerity.